

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNCIIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

10 CÈNTIMS

SURT LOS DISSAPTES

10 CÈNTIMS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
l'ora ciutat. . . 2
Los suscriptores del interior reben
las obras del folletí encuader-
nadas.

Director: D. JOAN BRÚ SNCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent. . . . 10 ots.
» extraordinari. . . 15 »
Los números atrassats son al ma-
teix preu y sense folletí.

D. JOSEPH FELIU Y CODINA

Es elegant escriptor, y ab tanta delicadesa escriu la prosa, com cuida 'l vers.

Ha donat á l' estampa duas novelas, *La dida* y *Lo Rector de Vallfogona*, basadas en los dramas de igual nom, del popular autor D. Frederich Soler, y ab duas son notables per lo tó popular de la narració essent de doldrer no hagi continuat per tal camí donchs que ellas solas lo posan en distingit lloch entre nostres novelistas.

Com á poeta festiu, es molt conegut y son innumerables los premis que las sevas produccions han obtingut en Certámens.

Es també periodista y ha fundat y colabrat en molts periódichs catalans, essent lo seu nom conegut dissim entre 'ls amichs de la literatura patria.

Lo teatro ha sigut vast camp hont ha pugut mos-

trar sa potencia creadora, y entre altres obras, recordém *Los fadrins externs*, drama jurídic, en tres actes, estrenat l' any 1868; *Lo rabadà*, drama històrich, en sis actes y las bonicas comedias, *Lo Mas perdut*, *Cofis y mofis* y *Lo grà de mesch*, en tres actes, y las obras en un: *Del ou al sou*, *A ca la sonàmbula*, *Mosquit d' arbre*; obras que algunas están encare en lo vigor de la representació per lo molt que son del agrado públich.

Darrerament, y desde que viu á Madrid, ha volgut demostrar que las sevas facultats dramáticas no 's limitavan al coneixement d' una sola literatura, y fugint de traduhir ó de ferne traduhir las sevas creacions catalanas, ha entrat gloriosament en lo teatro castellá ab obras originals que hant fet rotllo tot seguit á las taulas del teatro espanyol, guanyantse nom de primer autor entre 'ls literats de la vila coronada. Bona proba d' aixó es *El libro viejo* y *La Dolores*, especialment aquesta última, que á no ser los compares y comares, hauria indubtablement obtingut lo premi de la Academia, que preferí á *La Dolores* de Feliu, la *Mariana* de Echegaray, pero per damunt dels fallos de la gent sàbia, está lo fallo popular, y aquest, se l' emporta nostre autor á Catalunya y Aragó, y en lo mateix Madrid, per las bellas condicions del seu darrer drama.

La empresa de Romea, anuncia ja fa dos temporadas una obra d' aquest autor, *Lo nuvi*, lo públich y 'ls inteligents, l' esperan ab fruició, y l' estreno ve retardantse per no sabém quinas causas.

La veurém representar la temporada vinenta? es de creurer que sí, si la empresa estima los seus interessos, y vol correspondrer com se mereix á un autor de tanta válua.

J. S.

TEATRO CATALÀ

DOS FILLS.—Drama en tres actes, en vers, original de don Joan Manubens. Estrenat la nit del 1 en lo Centre Moral.

Coneguda es la costum de *suprimir las damas* en las obras teatrals que representan las Asociacions catòlicas. Aquesta costum, que respectem, perque 'ns agrada que cada lu fassi en sa casa lo que millor li acomodi, ha sigut motiu d'atrevidas amputacions literarias, en diferents obras conegudas. S'ha representat sense dama, *Clarís*, *Un jefe de la Coronela*, *Las joyas de la Roser*, *La creu de la Masia* etc. etc. Preguntan que com ho fan? Sencillament suprimint las escenas amorosas y tot parlament dels personatges famellas... Que no pot quedar bé?... Que hi fà la cuestió es evitar lo contagi de las faldillas en escena que, segons sembla, trevallia per compte del dimoni... Pobres donas, quin trist concepte!

Donchs sí, se fà per aixó. No per estalvi de pagar bollos á las actrius. Ells array! Cuan alguns aficionats se trovan en aquest cas, hem vist sempre que la tal supressió, ha sigut feta ab més art (?). Una vegada hi varem veurer *La esquella de la torratxa*, y la cosa estava feta ab molta soribra; la noya del alcalde y en Cirera resultavan germans, y baix aquest punt, tot lo cambi, estava salvat ab acert y la versificació que feya de pedás, era bona. De tots modos, per bé qu'estigin semblants arreglos no poder resultar may ab la bellesa dels originals.

Lo colmo d'aquestas supressions lo vegerem en una representació del *D. Juan Tenorio* sense damas. La escena del quart acte, alló de *No es verdad angel d'amor...* la deya 'l *Tenorio* tot sol, assentat al sofà, y dirigintse entre bastidors, figurant que la *lués* estava tancada en un quarto.

Las obras del repertori corrent, en las que sols hi intervinguin homes, son pocas. Perque, la vritat es, que poca cosa pot compondres excluhint element tan important. Las associacions catòlicas estant creantse un repertori del que recordem *Catalunya*, *La rialla*, *fruits anárquichs*, *Progrés y Gos ab pera*, que fan la delicia de sos concurrents. Desde ara contarán ab la titulada *Dos fills*, y nada menos, drama en tres actes, qu'encara que dibent la vritat hi surt una dama al primer acte, no té que donarlos cap ansia perque pot substituhir! a un ninot cualsevol, representa qu'está de cos present. Ah! qu'es pensavan?... realisme pur. Per cert que tan tétlich com ensament, recorda l'últim acte de *L'argolla* drama del Sr Iglesias.

L'obra del senyor Manubens compleix perfectament l'objecte; es de gran forsa dramática, te un fi moral y fins en lo segon acte hi ha 'l seu corresponent miracle á la vista del públich. Val la pena d'explicarlo: Es de nit, la escena queda sola, los de la casa son á dormir; una llantia illumina la imatge de la Verge dels Dolors (segons deyan los personatges, pero la que allí hi havia va semblarme qu'era la de Sant Agustí); entran per la finestra tres llaires; un d'ells vol apagar aquella llantia y per més que bufa... res... la llantia no s'apaga. Es de suposar que, quant s'imprimeixi l'obra ja deurá haverhi la corresponent acotació, avisant á l'actor de que bufi dos o tres pams més enllá de la xinxa, perque del contrari si no ho hagués vist representar avants, no sabria com s'ha de fer perque 'l miracle resulti.

Pel demés, l'obra *Dos fills*, premiada en lo Certámen del Centre Moral, Congregació de Sant Lluís Gonzaga, seguint apuntant lo que 'n poguerem apreciar de sa representació, anyadirém qu'es digne d'alabansa, per la facilitat que pera 'l género teatral ha demostrat possehir son jove autor, logrant, donais los antecedents exposats, conservar l'interés en tot l'obra.

Lo desempenyo més que regular, tractantse d'aficio-

nats; trovarem com á principal defecte que declamaban ab una entonació, que semblavan la colla de 'n ploramicas. Potser es la costum de la casa

L'autor, sigué á cada acte merescudament cridat á la escena, pels aplausos de la lluhida y numerosa concurrencia.

X

LO PARE D'ELLA

—¡Ay pobre! ¡Batua 'l mon!...
si 's torna á mirar la noya!...
—Qué farà senyor baboya?
ab aquest dit de 'n Colón!

EXPOSICIÓ DEL LLIBRE

→ L'IMPREMTA Y 'L GRABAT ←

II

Catalunya no tardá en compendre l'importancia de la portentosa invenció, y la mostra la tenim en l'Exposició que 'ns ocupa.

Varias son las edicions incunables, ó del sigle XV, que figuran en la corresponenta instalació, de fetxas no gayre allunyadas á aquella en que l'impremta 's tingué com á perfeccionada.

Guttemberg no va completar lo seu invent fins al any 1450 en que l'revelá al banquer Joan Fust demanant á aquest la seva cooperació financiera. Firmat lo contracte d'associació, Guttemberg va imprimir la Biblia, que no porta fetxa, pero que se sab sigué publicada en 1453.

Aquesta Biblia no 's va vendre ab la pressa ab que creyan vendrela 'ls dos associats; y aixó va fer que 'l soci capitalista, prevalguentse de las facultats que s'haviu consignat en lo contracte, se quedés duenyo únic de l'establiment, y fentse ab la col·laboració del intel·ligent obrer y copista Pere Schoeffer, va perfeccionarse l'obra del inventor.

De manera, que la revelació al mon de l'impremta, 's pot dir que no va tenir lloch fins al any 1457, en que Fust y Schoeffer publicaren los *Psalms*, (Psalmo-

rum Codex), fetsant lo llibre en aquest any, a la vigília de l' Assumpció, edició estampada en caràcters iguals als de Guttemberg.

Pochs anys després, en relació als treballs que suposava l' instal·lació d' una indústria nova y tan singular, s' imprimia ja en Barcelona. En 1468 se publicà en aquesta ciutat una Gramàtica per Bartomeu Mates, que es lo primer llibre que 's coneix imprès en Espanya, errantse donchs los que sostenen que 'l primer llibre estampat en Espanya ho sigui en 1474 en Valencia. En la vitrina del Ateneo, corresponent a las estampacions del segle XV, queda demostrat que en 1468 aparegué aquella Gramàtica estampada en Barcelona, un ó dos anys avans de que en Paris s' hagués imprès cap llibre. En la mateixa instal·lació hi ha la primera edició de las Constitucions de Catalunya y diferents llibres impresos en Montserrat en 1498 y 1499.

En la vitrina del segle XVI, hi ha l' edició de las obras d' Ausias March, ab la traducció en castellà, estrofa per estrofa, impresas en caràcters quadrats.

Corresponent al segle XVII hi ha una instal·lació exclusiva de la guerra de separació de 1640 a 1652; aixís com en lo segle XVIII també hi ha una vitrina especial de la guerra de successió. En una y altra s' hi veuen curiosos planos, diaris, alocucions, grabats, versos relatius als successos de las guerres aquelles, etc., que detallen bé 'ls fets y costums de las épocas respectives.

En lo segle actual, especialment desde la meitat ensá, lo desenrotlló de l' impremta y 'ls avenços en ella obtinguts, son notabilíssims.

Las instal·lacions disposades en lo saló del teatro de Santa Creu, posat en comunicació ab l' Ateneo Barcelonés, donan una idea del estat en què 's troba avuy lo llibre y la seva publicació en Catalunya. Lo grabat, la litografia, la cromo-litografia, l' esterotipia y la moderna maquinaria per cada un d' aquestos procediments, fan lluhir las profusas instal·lacions de las casas Montaner y Simon, Enrich y Comp^a, Miralles, Brusas y altres establiments que en lo ram de l' impremta honran lo nostre país.

Aquestas instal·lacions y una de molt notable del grabat popular (aucas, romansos, soldats, etc.) están disposades en las parets del saló, habenthi en lo mateix local en vitrines colocadas en forma d' estrella, dibuixos, láminas, targetas, jochs de cartas, esquelas d' invitacions, etc.

En lo saló de conferencias, hi ha grabats dels tres últims sigles, deguts als artistes catalans Sellen, Sala, Corominas, Fontanals, Boix, Ametller, Moles y algun altre. En lo fris del saló y en doble renglera hi ha exposada una professó de Semmana Santa de principis del segle actual, ab figuras pintadas de proporcions suficients perquè puguin apreciarse desde 'l plá terreno pels visitants.

Essent aquesta exposició dedicada a l' historia del llibre exclusivament en Catalunya, se separa un xich del objecte la part referent a las encuadernacions. No totas las que s' exhibeixen en lo saló destinat a ellas, son catalanas, sino que n' hi ha d' altres regions y de diferents païssos.

Los llaugers datos que en aquest article y en l' anterior hem exposat d' aquesta exhibició del Ateneo Bar-

celonés y als que hauriam donat major extensió si l' indole d' aquest setmanari 'ns ho hagués permés, no tenen altre objecte que 'l de presentar a nostres lectors una idea sintética de l' exposició perquè compreguin l' importancia que ella té aquells que desitjin visitarla ja per medi de las invitacions particulars que dona la corporació, ja ananthi los días de entrada pública.

CONRAT ROURE.

UNA CONTRACTA

—Tinch bon gust... soch extremada...

Molt despejo... ben formada...

—Aixís, queda contractada.

EN CANUT

Ignoro si 'l nom d' estudiant, infundeix encara en los joves esprits de aquest temps, una influencia dominadora, un prestigi invencible, pero sé que cuan jo tenia vint anys, (ara també 'l tinch, pero duas vegadas) representava un mon d' ideas tentadoras y d' un atractiu extraordinari. Esser estudiant, era dur lo barret tirat enrera, deixar-se 'ls quatre pels del bigoti, fumar a tot hora, pagá tart y malament al café y a la despesa, festejá a las noyas poch exigents y anar a recullir lo *suspens* dels exámens cap allí mitx-juliol.

* *

Los cafés en aquella época eran poch y los consumidores 'hi eram més numerosos que las consumacions, escepte en aquell en que hi concurrían estudiants y se 'ls obría crédito. En un d' ells, s' hi reunía una crema d' estudiants de vint anys qu' eran un verdader modelo de ganduleria y borratxera. Tenian molt partit ab las donas, porque, era alló... los trovaban divertits y eran tant de la broma! Jo 'ls hi tenia enveja. Particularment per un d' ells, professaba una admiració sens igual. Se deya Canut y deya ell qu' era fill d' un rich propietari del camp de Tarragona; pero varen assegurar-me després, qu' era dels voltans del Clot. Pero quín home, amichs meus! Bevia més que un caball, pero ab l' acort de no tastar may l' aygua qu' ell l' anomenava líquit insípít, y si, una série variada d' alcohols. Y que ho feya ab una regularitat extraordinaria; a tal hora una copa de menta, a tal altre, una de anís, a las quatre la de *ratapla*, la de rom mitja hora més tart. Tot ab una

puntualitat tan maravellosament metòdica, que podia servir de medir lo temps, millor qu' un rellotje públich. Jo que no 'n gastava, me guiava perfectament ab ell.

Veya cada dia al tal hèroe en un petit establiment de la Rambla Santa Mònica ahont teniam llargas assentadas, entre alegre companyia; aixó no 'm satisfeya prou. M' agradaba tant sa xarrameca y tranquil·litat en mirarse totas las cosas d' aquest mon, que fins acari-ciaba la idea de que vingués á viurer á la meua fonda. Rés, m' havia entrat un furiós instint d' imitació de tan perfecte troner. Pero no gosava demanarli aquest favor. Un dia que la cosa venia á tó, vaig atrevirme á dirli:

—A la fonda ahont estich, hi ha una habitació molt bonica per llogar.

—Hi fan bon tracte?

—Y donchs! vaig respondrerli ab un tó que volia dir: Per aixó m' hi estich.

—Donchs, vé perfectament; digué. Tenia ganas d' armen d' ahont estich.

—Donchs, mira, si vols t' ajudaré á mudá 'ls trastos.

—Sí, home, agafa aquets llibres. Jo ja 'm portaré 'l bastó.

De manera que no 'm costá gaire de conseguir lo que tan desitjava. En Canut á més de bromista, era molt atent.

* *

Vivia jo en una de las fondas més importants de Barcelona, hostatge que ab tota puntualitat pagaba... lo meu pare. Aixó 'm feya creure que jo disfrutaba, en la casa, d' un crèdit il·limitat. Ab gran sorpresa meua, en Canut sigué rebut sens entusiasme.

—Es un home formal que li presento, vaig dirli al amo; coneix tot Barcelona.

—Y sos voltants pam á pam, anyadí en Canut ventantse ab lo sombrero.

Després d' aixó, feu mil atinadas reflexions apropósit de la seva nova habitació. Es molt estreta! Ahont posaré 'ls meus trastos? Cambiá vint vegadas de lloch lo bastó, llibres y sombrero, sens arribar á satisfer sos gustos de bon arreglador y amant del ordre domèstich...

Es aquí que 'm tcca fer una nova revelació. Jo festejava una noya que feya una temporada havia vingut ab los seus pares á la mateixa fonda. La cosa anava d' amagat. Se deya Palmira y no vuy alabar sos negres ulls, ni sedosa cabellera, ni la blancor de lo que's veyia per dalt del seu vestit que en aquell temps los duyan molt escotats, perque aixó seria abusar dels que m' escoltessin. Vaig trovar un medi singular d' entregarli á diari, una missiva amorosa: tots los matins introduhí á primera hora una carteta dintre una de sas

botinas que 'l mosso de la fonda, un cop netejadas, col·locava de nou devant de la porta. Ella se llevaba, llegia lo meu escrit, y 'm responia per medi de certa combinació ab las flors ab que s' adornava. Aixó feya un mes que duraba, y ara que 'n Canut era lo meu vehi, ja no ambicionava més felicitat, tenint á un companya tó y á una promesa tan amable.

Al endemá de sa instal·lació, en Canut va dirme:

—Noy, tothom está ensopit en aquesta fonda. Será precis que jo ho animi una mica, aixó.

Com que 'n Canut era un bromista de molt renom, un tranquil·l experimentat, plè de recursos, ja 'm restrejava las mans pensant ab 'la gran bromada que, per divertiment nostre, s' imaginaria!

* *

Tota la nit vaig somiar dolsament pensant ab la gatada que debia preparar en Canut. Serian las set del dematí á jutjar per la claror qu' entrava al cuarto, can va despertar-me un gran cop donat á la porta.

—Quí há? vaig preguntar ab la noya propia del cas.

—Obri desseguida! va dir ab tó imperatiu una veu desconeguda.

Vaig posarme pantalons y sabatillas, y vareig obrir. Xich! xech! vaig rebre un bon parell de bofetadas y una targeta á la cara... Al tornar de ma sorpresa, lo visitant elèctrich ja havia desaparegut. Vaig restregarme las galts y recullir la targeta. En ella vaig llegirhi qu' era d' un tal Mariano Mostóles, capitá d' artilleria, persona que s' hostatjava en la fonda ab la que no havia enrahonat may, pero quin noni coneixia per haverlo vist escrit en un dels cuadros ahont posavam las claus. Vaig anarmen desseguida á trovar á n' en Canut.

—Tens de desafiarte aquest dematí mateix, me digué ab pasmosa serenitat.

—Serás un dels testimonis?

—Ho sento! pero no puch resistir aquestas emocions. Al pensar que aniria á veurer com t' atravessan... ay, ay, ay, la mare!... Aquest Mostóles es un gran espadista, per lo que sembla. No, t' estimo massa per presenciar aquest espectacle.

Y, tombantse en lo llit, me signá que volia dormir y que l' amohinava.

Vaig recorre á dos altres amichs, pero l' assumpto no millorava gens. Lo capitá estava fet una fiera. Refusá tota explicació als meus representants, dihent que jo sabia de sobras perque m' havia bofetat. Era de ma dignitat no suplicar més. Al cap de tres horas en uns terrenos de Pedralbes, sense tatar cap mató, vaig rebre una estocada del valent capitá, á qui no he tingut lo gust de veurer may més.

* *

Vaig passar quinze dias al llit, prenent lo mal ab paciència, profonment ferit de duas estocadas, la del brás y la del cor. En Canut no vingué ni una sola vegada á veurem. S' excusá ab los amichs, dihent que l' entristiria massa veurer patir á una persona qu' estimava tant. Més ben educat, lo capitá Mostóles enviá diariament á preguntar per mi, fins que sapigué que 'm llevaba.

Quan vaig estar ben curat del bras, vaig anarme curant del desengany del célebre Canut, que tampoch havia vingut encara á veurem. Anant ab lo meu pare, un dia varem trovarlo á la plassa Real. En Canut no se nblá entusiasmar-se gens de tornarme á veurer.

—Me felicito veuret, digué ab fingida afectació. No pots creuret lo teu accident la pena que va causarme.

Y, demostrant que continuava essent lo tarambana de sempre, anyadí:

Una escena de vehinat que s' en diu doná estofat.

—Vares perdre una gran ocasió de divertirte aquell dia, me digué á l' orella. N' havia preparat una de bona! Havia canviat de porta, durant la nit, totes las botinas de las donas que s' hostatjavan á la casa. Sigué la pensada de més bonhumor qu' hi tingut en ma vida. Si haguesis vist, á mitj demati la fonda semblava una casa de feras!

Y en Canut se despedí ab grans riallas, dihentme qu' era l' hora de veurer la menta.

Jo no vaig riurer gens, perque alashoras vaig con-vensem de lo que havia sucubhit. Las botinas de la meua xicota junt ab lo meu bitlet habian passat á substituhir las de la dona del capitá Mostóles!

No, ja va ser bona idea la de fer venir á la meua fonda al célebre Canut!

Desde alashoras sempre que 'm presentan algú y me 'l recomanan de que sab fer molta broma, desseguida pregunto:

—De quin género?

Tras. per J. XIMENO.

RUMIANT LA MOSTRA!

—...Ara... ara... deurá decidirse...

Ell apart:—Trenta hu y dos, trenta tres... vaja si, encara 'm faltarán tres duros per cubrí 'ls gastos d' aquest mes...

¿Cervesa...? ¡Éx...!

(IMITACIÓ)

Podrá ser una ximplesa ó una preocupació; pero 't juro jo ab franquesa qu' aborreixo la cervesa, l' aborreixo de debó.

La vritat, me desagrada aqueixa infusió indecent de cibada fermentada... No m' explico com hi ha gent que s' entreguí á la cibada.

Es cert que, per son color y espuma com sol brillant, es bonica, si senyor, pero 'l qu' es lo seu sabor no 'l puch sufrir, d' amargant.

Ha donat en dir la gent qu' es un tónich excelent, y jo respecto 'l paré. ¿Qu' es un tónich? ¡Bé! ¡Corrent! ¡No dich que no pugui sè!

Y en vritat, cap metje 'm mana per are tonificarme...

ademés, es molt pavana lo qui á mi vulgui enganyarme dihentme qu' aixó fa entrá en gana.

¡Cá, ha de fé entrá! ¡Aixó es tontada! sols un cop jo n' hi vegut de cervesa endiablada, y en tres dias no hi pogut passarme una caixalada.

Si arribo á malalt estar la pendré, si es medicina, la pendré sens' reusar com si fos rom ó bé quina. ó bé un got d' aigua del mar

¿Pero béurer jo per gust una cosa tan amarga?

no pot ser ni ho trovo just. A mi, l' amargor m' embarga, si senyó, 'm causa disgust.

Jo creuré que, calsevol, sigui expert ó bé un mussol á n' al aiguardent s' entregui ó bé qu' ab lo vi ensopegui y agafi un gat com ell sol.

Pero si que, jo no abono

qu' á n' al mon hi hagi personas qu' entre la cervesa y mono agafin aquestas monas que jo, en fi, no 'ls ho perdono

¿Ahont tindrà lo paladar aquesta gent singular qu' al béure aixó no 'l detura? ¡D' aixó se 'n diu apurar lo calse de l' amargura!

Si, si; ho dich tal com ho sento tocant á cervesa estich sempre ab l' andalús del cuento. Es ben cert lo que jo os dich escolteume, que no mento.

—Era un hom' de molta empresa qu' anava al café de 'n Tresa.

Lo mosso ja 'l conexia y al entrá, es clar, l' hi servia bola de llimó y cervesa. L' andalús ¿eh? destapava ab afany gran la botella... l' espuma bullent saltava

y de prompte l' abocava dins la ponxera, y en ella ben preparat lo llimó, ja hi tenia del milló. Així ell, un' hora entera remenant ab la cullera passava un ratet molt bó. Després, á n' al got tirava d' aquell such, pero 'l tastava y ab molts áscos l' escupia; cridava al mosso, pagava... y vaja, fins l' altre dia.

Y passant més y altre més, sempre aixis venint y anant del café, 'm dich:—Precis m' es algo di á n' al feligrés, y així 'm planto al seu devant.

—¿Dispensá 'm vol la franquesa que jo 'm prenh?...

—No hi ha de qué.

—¿Sab que 'm causa á mi estranyesa que 's fassi portar cervesa y may se la veu vosté?

—¡Ni 'n beuré! ¡De cap manera! Sols que, tinch per diversió jugá un rato ab tot aixó, ab lo cucharón, ponxera, la cervesa y lo llimó.

Es capritxo y ¿sab? barato
sempre á mi m' ha resultat.
¿Beure aixó, jo?... ¡Primè 'm mato!
¿Sab per que ho hi demanat?
—¡Que sé jo!...
—¡Per l' aparato!

¡L' hi sobrava la rahó!
Mes, no dono á sa opinió
l' importancia qu' ell se creu
perque, á l' últim, per lo preu,
surt cara la diversió.

ABELARDO COMA.

SERVEY DE HORA

SANT MARTI DE PROVENÇALS.—Lo dia de sant Pere per la tarde, en l' Ateneo se posá en escena lo preciós drama «Lo Bordet» y la pessa «La sala de rebre», obras que obtingueren una execució molt acertada per part de Sra. Balustriti, Srtà. Oliva y senyors Fransí, Minguet y Vidal, aquest últim trevallá per primera y excepcional vegada, ja que desempeñá la part del *manquet* per coincidir ab serho ell del bras esquer. Sigué molt aplaudit en son trevall.—B.

MASNOU.—Diumenge 24 del passat en lo Centre Moral se posaren en escena las pessas «Endevant las atxas» y «Castor y Polux» quin desempeñu sigué aplaudit.—B.

MANRESA.—Diumenge últim, debutá en lo teatro Conservatori la companyia Borrás, obtenint una gran entrada y molts aplausos. Las obras escullidas foren la tragedia «Mar y Cel» y la pessa «Lo que no vulgas per tu...».—A.

SABADELL.—Dijous, la companyia catalana representá ab molt aplauso lo preciós drama de Soler «La Dida» y la pessa «Sense sogra» de Aulés.—F.

UNA AFICIONADA

Casi qu' estich penedida
de que m' hagin fet venir...
Ni sé de que vaig vestida
ni sé lo que tinch de dir...

TEATROS LOCALES

TIVOLI.—«El colegial Totó» estrenat últimament en aquest teatro, es una traducció del vaudeville «Tctó» aixerida producció francesa, de la que conserva lo nou arreglo bona part de lo millor del original.

La música es agradable y de bonich istil. No es molt abundant, passat del primer acte, seguint aixís la costum del «vaudeville» en que la part musical acostuma á reduir-se á sencills cuplets per amenisar la comedia. L'acció es molt animada, prestant especialment aquesta condició, los dos personatges qu' interpreta de manera acabada la senyoreta Pretel. Lo conjunt es també molt acceptable distingintshi tots los artistes.

ELDORADO.—Per ahí estava anunciat lo benefici dels artistes Castillo y Jerez estrenantse la sarsuela «El cordero Pascual.» Últimament s' ha estrenat ab molt bon éxit «Los monigotes.»

GRANVIA.—Continúan las grans entradas á diari. Dilluns se doná ab un plé colossal, la primera de las funciones monstruo que 's celebrarán cada setmana. «El señor de Rabanillo», sarsuela en un acte, estrenada dissapte passat, no 's recomana ni per la música ni pel llibre. Tan l' un com l' altre están á una altura molt deficient.

Dijous se posá en escena ab molt aplauso, la popular sarsuela «Los sobrinos del capitán Grant.» Per avuy está anunciada la primera representació de la sarsuela bufa «Orfeo.»

CIRCO ECUESTRE.—L' artista Mr. Boiset, presenta una verdadera novetat en sos gossets que ab bonichs aparatos trellan com artistes de Circo. Se preparan grans debuts.

Dimecres passat se doná la primera de las funciones populares y á preus reduhits que ha organísat la empresa. Aquesta funció se vegé extraordinariament con-correguda, demostrantse una vegada més, que 'l públich d' avuy, está per la economía.

JARDI ESPANYOL.—«Doña Juanita», «Los sobrinos del capitán Grant» y «El proceso del can-can», son las obras que més han cridat l' atenció últimament. Próximament s' estrenarán algunas sarsuelas catalanas, género que va perfectament als aplaudits artistas de aquesta casa.

LABRUGUERA.

ENGANYS

Del rosé en la verda branca
s' amagan moltas arestas;
¡ay del pobre aixalabrat
que per cullí una poncella
no mira hont posa las mans
cegat sols per sa bellesa!
¡Ay del mortal infelis
que, inexpert, al mon se llensa
sense saber pam á pam
si trepitja terra ferma!...
¡Ay d' aquell que obrarne vol
sens astucia ni experiencia!

J. AYNÉ RABELL

UN AMICH D' EN BOVI

NOVAS

Nostres favoreixedors van tenir lloch de observar l' obsequi que varem fer-los, donant de més a més en lo número anterior un suplement ab la ressenya y poesias llegidas en la vetllada celebrada lo 16 de Juny en lo «Centre Català». Fou una sorpresa que 'ls reservabam, y no serà ella l' última si lo públich continúa distingintnos com fins ara.

Lo follet del present número correspon a las planas 41 a 48 de «La flor de la montanya.»

Lo número vinent será extraordinari. En ell se publicará un bonic dibuix del celebrat caricaturista Sr. Fradera.

—Próximament se publicarán las «Bases» del nou Certamen que 's proposa celebrar la humorística associació literaria «La seba.»

—Ha surtit ja lo segon número de «El Caudillo del Progreso» que 's publica a Llagostera. Las personas que 'l desitjin, poden dirigir-se a n' aquesta Administració.

—Lo concert extraordinari que celebrá diumenge passat l' Orfeó Català, resultá importantíssim. Se vegé concorregut per numerosa y elegant concurrencia que omplí totas las dependencias del nou local. Se aplaudiren ab entusiasme totas las composicions del programa, executadas ab notable afinació. Moltes foren distingidas ab l' honor de la repetició, entre ellas «La patria nova» de Grieg, composició a solo, coro, piano y armonium y la preciosa alborada a veus solas, de Clavé, «Bon matí» que produí una ovació per sa bellesa, y 'l refinat bon gust ab que l' interpretaren los individuos de l' Orfeó. Sigueren també objecte d' aplausos y felicitació los professors Srs. Millet, Vives, Comella, Ibargüen, Torelló, Sala y Castro.

Lo local estava artísticament adornat. La concurrencia mostrá la satisfacció que li produí tan agradable festa.

—La setmana passada inaugurá sas funcions en lo teatro Tivoli de Vilanova y Geltrú la companyia de sarsuela que dirigeixen los Srs Gil y Bayarri. Las sarsuelas escullidas sigueren quatre en un acte, una d' ellas valenciana.

—La excursió anual que l' Associació dels cors de Clavé que ab tant esplendor be celebrant, se projecta que la del any vinent sia visitant Bilbao, San Sebastian y Pamplona.

—Ultimament en la Societat Gayarre s' han representat ab aplauso las celebradas obras «Las joyas de la Roser» y «Jesus Maria Joseph.»

—Lo próxim dia 10 surtirá a Madrid lo primer número de «La linterna roja» revista científich-literaria que 's publicará los dias 10, 20 y 30 de cada mes. Ha sigut nombrada Administració sucursal de dita Revista a Barcelona, aquesta de «Lo teatro Regional».

—En la funció que donará aquesta nit la reunió La Amistad, se posarán en escena lo drama de Frederich Soler «Lo Pubill» y la comedia de J. Marxuach, «De retruch.»

—En lo Jardí Espanyol está ensejantse una sarsuela original del Sr. Figuerola Aldrofeu, en un acte y en vers, titulada «¡Eureka!», música del Mtre. Guimenez. S' estrenará una decoració del distingit pintor senyor Urgellés.

—L' important periódich regionalista quinzenal «La Costa de Llevant», tindrà desde ara com a sucursal administrativa a Barcelona, aquesta de «Lo Teatro Regional»; ab ella podran entendre's directament totas las personas amants en coneixer una de las publicacions que, ab mes dalit, defensen la causa catalanista, y al mateix temps estar al corrent dels principals fets de nostra hermosa costa de llevant.

Los preus son, a Barcelona una pesseta trimestre; números solts 20 céntims.

—Se assegura que 'n la vinent temporada teatral del teatro Romea, no formarà part de la companyia, lo primer retor y director D. Teodoro Bonaplata.

—S' está ultimant la fundació de un «Teatro Nacional» a Madrid, subvencionat pel govern de la nació.

—En los salons dels distingits senyors Planas se celebrá diumenge passat una festa literaria, repartintse 'ls premis de un Certamen particular.

Presidí 'l jurat, la distingida poetisa D.ª Dolors Monseriá de Maciá.

Ouvingué la flor natural D. Salvador Jordá ab la poesia «Morta d' amor», elegint la reina de la festa, que passá a ocupar l' elegant trono preparat pera l' objecte.

Guanyaren també premi los senyors Borrell, Albanell, Fatjó, Planas, Viver, Canaletas, Llinás y Bosch, quins treballs sigueren aplaudits per la distingida concurrencia.

—La premsa s' ha ocupat aquets dias de un fet ocorregut ultimament a Zaragoza, entre la coneguda tiple senyora Femani y l' empresari Sr. Lacasa.

Moments avans de comensar la funció, la senyora Fernani entrá al cuarto del senyor Lacasa y després de pocas paraulas tragué un revolver apuntantlo a dit senyor, que sigué prou amatent per pendrerli de las mans.

L' assumpto que l' artista de género lleuger tractaba de re-older per medi tan tràgich, diu qu' era per cuestió de metálich.

—S' anuncia lo próxim estreno en lo teatro del Jardí Espanyol de la parodia catalana «La Diva sabatera», original de D. Abelardo Coma.

—D. Joseph Oriol Molgosa, distingit adminiatrador del teatro del Tivoli, ha publicat l' argument de la nova sarsuela cómica «El colegial Totó.»

—Dissapte al vespre la societat «Luz del Porvenir» celebrá un lluhidíssim ball ab orquesta que 's vegé favoregut per numerosas y elegants senyoretas.

—S' ha publicat lo cartell del Certàmen literari de Gràcia, que ha de celebrarse lo 18 del Agost pròxim. Hi ha temps pera l' admissió de originals, tot lo mes present.

—Lo «Centre recreatiu Roger de Llúria,» que actua en la Gran-via, 212 bis, baixos, commemorarà lo primer aniversari de sa fundació ab un extraordinari ball ab orquesta y una funció composta del drama *Las euras del mas* y la pessa *Mala nit*.

Ditas funcions tindran lloch avuy dissapte á las deu de la nit y demà á las tres de la tarde respectivament.

CUL DE SACH

En una companyia de ópera debuta un tenor desconegut.

Canta tan malament, que 'l públich promou un escàndol colossal.

Cada nota, es un gall ab cresta y tot, y á cada nota que dona, l' escàndol va creixent.

Polícia y empleats corren d' un cantó á l' altre pera calmar aquell bat y bull.

No hi ha medi... Per fi s' adclanta lo tenor y exclama enfadat:

—Si no callan torno á comensar.

La quietut renaixqué immediatament.

¡Si ho faria malament aquell ~inyó!

ENGRUNAS

Qu' en aquet mon s' hi ve sols pera penar y no per altra cosa, no deuría estranyarnos: una boca per riure: dos ulls per plorar.

Me voleu fer aburrir á una dona? Presenteu-mela ab estrenyacs.

Al vel de la castedat
no ha d' haverhi cap forat.

No hi ha cap dona qu' es mossegui 'l llabi per despit ó rabia: sempre ho fan per enrojirsel, ja qu' aixó 'ls escau molt.

LAMBERT ESCALER.

—Cansat estich del camí
reposar voldria un poch.

ENIGMAS

ENDEVINALLAS POPULARS

I

Tinch pont y no soch riera,
cordas sense ser terrat,
y segons qui es que m' agafa
quan me toca 'm fa parlar:
més no sé quina taleya
alguns tenen, que al tocarm
me pegan cops á la panxa
y 'm fan fe un soroll estrany.

II

Tan aviat soch rich com pobre
y també solt ó casat
y si 'm matan rescuto:
endevina 'l disbarat.

GEROGLIFICH

×
CAN CAN
:
AAA
L
AMERICA
NA :

F. ERRICABRAS.

Las soluciones en lo número pròxim.

Solució al enigma insertat en lo número 125

TARGETA.—Las papallonas.

Correspondencia

M. T. Casas, veurém de complaurel.—Jeroni Raspall, convidria posarhi 'l seu apellido.—M. O. P., no es propi d' aquest periódich.—Lambert Escaler, van bé.—Isidor Martínez, te poca novetat, veurém.—Salvador Borrut Solé, anirà.—Jep de l' Hostia, peca de llarch, procurarem reduirlo.—Manuel Jaume, anirà un cantar.—J. T. R., anirà.
Lo demés no va prou bé.

Imp. Alsina y Clós, Muntaner, 10.

—Quí m' ha privat de dormir?...
—(Ja tenim un tronch pel foch...)

